

НАЦРТ
ЗАКОНА О ГЕНЕТИЧКИ МОДИФИКОВАНИМ ОРГАНИЗМИМА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређује се поступак за издавање одобрења и услови за употребу у затвореним системима и за намерно увођење у животну средину генетички модификованих организама, услови за стављање у промет, односно за провоз генетички модификованих организама и производа од генетички модификованих организама; руковање, превоз и паковање генетички модификованих организама и производа од генетички модификованих организама, као и друга питања од значаја за генетички модификоване организме и производе од генетички модификованих организама.

Стављање у промет, односно гајење у комерцијалне сврхе
модификованог живог организма

Члан 2.

Ниједан модификовани живи организам не може се ставити у промет, односно гајити у комерцијалне сврхе ако за тај производ не постоје експериментални подаци о потенцијалном утицају на екосистеме који могу бити угрожени његовом употребом и који су добијени у огледима изведеним на територији Републике Србије.

Значење појмова

Члан 3.

Поједини појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) *генетички материјал* је део биљке, животиње, гљиве, микроорганизама, вируса или вироида који садржи наследну информацију;
- 2) *генетички модификован организам* је организам чији је генетички материјал промењен методама савремене биотехнологије;
- 3) *инцидент* је сваки догађај који доводи до неконтролисаног ослобађања генетички модификованог организма у животну средину који настаје приликом употребе у затвореним системима, намерном увођењу у животну средину или стављању у промет генетички модификованог организма, а који може представљати непосредну или одложену опасност за живот и здравље људи и животну средину;
- 4) *јединствени идентификациони код* је алфанумерички код састављен од девет слова и бројева који се додељује сваком генетички модификованом организму одобреном за стављање у промет, односно за гајење у комерцијалне сврхе и за употребу у исхрани људи и животиња;

5) *корисник* је правно лице, предузетник или физичко лице које производи, ставља у промет, провози или на други начин користи генетички модификован организам или производ од генетички модификованог организма;

6) *методе савремене биотехнологије* јесу ин витро технике нуклеинских киселина, укључујући и рекомбинантну дезоксирибонуклеинску киселину (ДНК) и директно уношење нуклеинских киселина у ћелије или органеле и фузија ћелија изнад таксономског нивоа фамилије, које превазилазе природне репродуктивне или рекомбинационе баријере и нису технике које се користе у традиционалном оплемењивању и селекцији (класичне методе);

7) *модификовани живи организам* означава сваки генетички модификован организам или производ од генетички модификованог организма који је способан за размножавање и пренос генетичког материјала, укључујући и стерилни организам који је способан за раст;

8) *мониторинг* (праћење стања) је планирано и систематско праћење и надзирање генетички модификованог организма, његове употребе у затвореним системима; праћење поступка намерног увођења у животну средину и стављање генетички модификованог организма и производа од генетички модификованог организма у промет; праћење и надзирање животне средине у коју је генетички модификован организам уведен, као и могућих штетних ефеката на животну средину и здравље људи;

9) *намерно увођење у животну средину* је:

- ограничено увођење генетички модификованог организма ради извођења огледа, демонстрационих огледа и развоја нових варијетета;

- гајење у комерцијалне сврхе модификованог живог организма при чему се не користе посебне мере за спречавање његовог контакта са животном средином;

10) *ненамерно увођење у животну средину* је случајно испуштање модификованог живог организма у животну средину услед непредвиђеног догађаја, несреће, неправилног руковања, складиштења и друго;

11) *овлашћена лабораторија* је правно лице које врши испитивање генетички модификованог организма и производа од генетички модификованог организма;

12) *потрошач* је лице које производ од генетички модификованог организма користи за исхрану или непосредну употребу, а не за пословну операцију или активност;

13) *прекогранични промет* је промет модификованог живог организма између држава чланица Картагенског протокола о биолошкој заштити уз Конвенцију о биолошкој разноврсности, као и промет модификованог живог организма између државе чланице и друге државе у смислу обавеза које државе чланице имају по овом протоколу;

14) *производ од генетички модификованог организма* је сваки производ који се састоји, односно садржи, односно добијен је од једног или више генетички модификованог организма, без обзира на степен обраде;

15) *провоз* је сваки транспорт генетички модификованог организма или производа од генетички модификованог организма преко територије Републике Србије;

16) *процена ризика* је научна процена која се спроводи по процедури „случај по случај” која подразумева идентификацију могућих штетних ефеката од генетички модификованог организма или производа од генетички модификованог организма на животну средину и здравље људи до којих може доћи приликом

употребе у затвореним системима, намерног увођења у животну средину, стављања у промет, односно провоз. Приликом процене ризика мора се поштовати принцип предострожности;

17) *руковање* је дорада, прерада и складиштење генетички модификованог организма или производа од генетички модификованог организма;

18) *стављање у промет* је:

- продаја или чињење доступним генетички модификованог организма или производа од генетички модификованог организма трећим лицима;
- увоз и извоз генетички модификованог организма или производа од генетички модификованог организма;

19) *стваралац* је правно лице, предузетник или физичко лице које ствара генетички модификовани организам или производ од генетички модификованог организма;

20) *следљивост* је могућност праћења генетички модификовани организам и производа од генетички модификованог организма кроз све фазе производње, прераде и промета;

21) *употреба у затвореним системима* је свака операција којом се генетички модификованог организма или производ од генетички модификованог организма узгаја, размножава, складишти, транспортује, одлаже, уништава или на било који други начин користи у простору који је одвојен физичким препрекама или се комбинацијом физичких, хемијских, односно биолошких препрека онемогућава контакт генетички модификованог организма са спољним светом и њихов утицај на животну средину.

Изузеци од примене

Члан 4.

Одредбе овог закона не примењују се на производ од генетички модификованог организма (у даљем тексту: производ од ГМО) који није модификовани живи организам (living modified organism - у даљем тексту: LMO) и не користи се као храна, храна за животиње, лекови или помоћна лековита средства.

Одредбе овог закона не примењују се на генетички модификован микроорганизам, као и на производ од ГМО који није LMO, ако су они намењени за медицинску употребу и ако су у целини регулисани другим прописима.

Стручни савет за биолошку сигурност →

Члан 5.

Ради разматрања стручних питања и давања стручних мишљења која се односе на генетички модификован организам (у даљем тексту: ГМО), министар надлежан за послове пољопривреде (у даљем тексту: министар), у складу са прописима којима се уређује државна управа, решењем оснива посебну радну групу - Стручни савет за биолошку сигурност (у даљем тексту: Стручни савет).

Запослени у органима државне управе не могу бити чланови Стручног савета.

Послови Стручног савета

Члан 6.

Стручни савет обавља следеће послове:

1) процењује тачност података из пријаве коју подноси за употребу у затвореним системима, за намерно увођење у животну средину, за стављање у промет, односно за провоз на основу приложене документације, при чему се користе подаци из светске праксе;

2) врши процену ризика при намерном увођењу у животну средину, стављању у промет, односно провоз;

3) даје стручно мишљење Министарству надлежном за послове пољопривреде (у даљем тексту: Министарство) о испуњености услова за добијање дозволе за употребу у затвореним системима;

4) даје стручно мишљење Министарству о испуњености услова за давање одобрења за намерно увођење у животну средину, за стављање у промет, односно за провоз;

5) разматра резултате намерног увођења у животну средину;

6) разматра предлоге за измену прописа о ГМО;

7) разматра друга стручна мишљења која се односе на ГМО и производе од ГМО.

Стручни савет ради по процедури „случај по случај”, у свом раду се руководи научно заснованим подацима и поштује принцип предострожности.

Стручни савет доноси Пословник о свом раду.

Сукоб интереса

Члан 7.

Члан Стручног савета који је у сродству или је пословно, односно финансијски у вези са подносиоцем пријаве не може да учествује у одлучивању приликом давања мишљења од стране Стручног савета.

II. ПОСТУПАК ЗА ИЗДАВАЊЕ ОДОБРЕЊА

Одобрење

Члан 8.

Употреба у затвореним системима, намерно увођење у животну средину, стављање у промет, односно провоз врши се на основу одобрења.

Пријава

Члан 9.

Поступак за издавање одобрења за употребу у затвореним системима, за намерно увођење у животну средину, за стављање у промет, односно за провоз ГМО и производа од ГМО покреће се на основу пријаве

ствараоца, корисника или њиховог овлашћеног заступника у Републици Србији (у даљем тексту: подносилац пријаве).

Пријава мора да садржи:

- 1) опис ГМО;
- 2) пословно име, седиште и адресу правног лица и предузетника и лично име овлашћеног заступника, а за физичко лице име, пребивалиште и јединствени матични број грађана;
- 3) локацију на којој се ГМО уводи у животну средину;
- 4) планове и методе надзора ГМО и производа од ГМО, као и мере за случај инцидента;
- 5) процену ризика;

Пријава се подноси и у случају када је ГМО добијен укрштањем два или више ГМО применом класичних метода.

Пријава се подноси Министарству, а одобрење у форми решења издаје министар.

Министар ближе прописује садржину и образац пријаве за сваку употребу ГМО и производа од ГМО, као и начин заштите поверљивих података из пријаве.

Отклањање недостатака у пријави

Члан 10.

Ако пријава не садржи податке из члана 9. став 2. овог закона Министарство ће обавестити подносиоца пријаве да у року од 30 дана отклони утврђене недостатке.

Ако подносилац пријаве у остављеном року не отклони недостатке, пријава ће бити одбачена.

Поверљиви подаци

Члан 11.

Подносилац пријаве може одређене податке у пријави да означи као поверљиве.

Поверљиве податке дужна су да чувају сва лица којима су поверљиви подаци доступни 10 година од дана подношења пријаве.

Поверљиви подаци нису они из члана 9. став 2. тач. 1) до 5) овог закона, као ни подаци који су већ доступни јавности.

Забрањено је користити податке из једне пријаве о спроведеним експериментима за процену ризика у другим пријавама без писменог одобрења власника података у року од 10 година од дана када је експеримент изведен.

Подаци који су означени као тајни, остају тајни и у случају да подносилац пријаве повуче пријаву.

Министар прописује начин поступања, чувања и размене података између лица којима је приступ подацима дозвољен и одређује списак лица која имају приступ поверљивим подацима.

Овлашћена лабораторија

*Испитивање лабораторија
има*

Члан 12.

Испитивање ГМО и производа од ГМО у циљу идентификације и квантификације генетичке модификације врши лабораторија која је овлашћена од стране Министарства.

Овлашћење се издаје решењем министра.

Министар одузима овлашћење ако се утврди да овлашћена лабораторија не испуњава прописане услове или да је овлашћење издато на основу нетачних и неистинитих података.

Министар прописује услове које мора да испуњава овлашћена лабораторија у погледу објеката, техничке опремљености и кадровске способности, као и методе за испитивање ГМО и производа од ГМО.

Испитивање и извештај о извршеном испитивању

Члан 13.

Подносилац пријаве доставља одређену количину материјала ради испитивања ГМО и производа од ГМО на захтев Министарства у току разматрања пријаве или по добијању одобрења.

Након извршеног испитивања из става 1. овог члана овлашћена лабораторија дужна је да сачини извештај који доставља Министарству.

Овлашћена лабораторија и запослени у овлашћеној лабораторији дужни су да чувају податке који су означени као поверљиви, као и резултате добијене на основу испитивања и контроле, у складу са овим законом.

Министар прописује начин и рокове извештавања из става 2. овог члана.

Упознавање јавности

Члан 14.

Министарство по пријему пријаве упознаје јавност са садржином пријаве у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на територији Републике Србије и путем електронских медија.

Министарство организује и спроводи јавну расправу која траје до 30 дана од дана објављивања садржине пријаве.

Министарство објављује мишљење Стручног савета и коначно решење са образложењем у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на територији Републике Србије и путем електронских медија.

Закон

Доношење одлуке

Члан 15.

На основу мишљења Стручног савета, а имајући у виду и релевантне примедбе јавности, као и извештај овлашћене лабораторије уколико је извештај тражен, министар доноси решење којим се одобрава употреба у

затвореним системима, за намерно увођење у животну средину, за стављање у промет, односно за провоз, мере сигурности и време трајања одобрења.

Уколико нису испуњени услови прописани овим законом за употребу у затвореним системима, за намерно увођење у животну средину, за стављање у промет, односно за провоз министар доноси решење којим одбија захтев подносиоца пријаве.

Решење министра из ст. 1. и 2. овог члана је коначно.

Обнављање одобрења

*Ми чланови 16
одобрења одобрења*

Члан 16.

Поносилац пријаве дужан је да шест месеци пре истека одобрења поднесе Министарству пријаву за обнављање одобрења.

Пријава из става 1. овог члана садржи:

- 1) копију одобрења чије се продужење тражи;
- 2) извештај о резултатима мониторинга;
- 3) нове информације о степену ризика за здравље људи и животну средину;
- 4) предлог за измену или допуну услова за употребу важећег одобрења за стављање у промет.

Подносилац пријаве може до доношења новог решења да настави употребу у затвореним системима, намерно увођење у животну средину, стављање у промет, односно провоз.

Министар ближе прописује садржину пријаве за обнављање одобрења за употребу у затвореним системима, за намерно увођење у животну средину, за стављање у промет, односно за провоз.

Члан 17.

Ако овим законом или другим прописима који су донети на основу овог закона није уређен поступак за издавање одобрења сходно се примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

III. УСЛОВИ ЗА УПОТРЕБУ У ЗАТВОРЕНИМ СИСТЕМИМА И ЗА НАМЕРНО УВОЂЕЊЕ У ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ГМО

1. Услови за употребу у затвореним системима

Дозвола

Члан 18.

Одобрење за употребу у затвореним системима издаје се у виду дозволе.
Дозвола из става 1. овог члана издаје се за један или више степена ризика.

ком 7

Подносилац пријаве мора да испуњава услове у погледу стручног кадра, техничке опремљености, као и да формира стручно тело за процену ризика

приликом употребе у затвореним системима прописаним овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Министар прописује услове које подносилац пријаве мора да испуњава у погледу објеката, стручног кадра и техничке опремљености, као и услове за рад стручних тела за процену ризика.

Класификација степена ризика

Члан 19.

Употреба у затвореним системима класификује се у четири степена ризика:

- 1) употреба уз занемарљив ризик-први степен;
- 2) употреба уз мали ризик-други степен;
- 3) употреба уз значајан ризик-трећи степен;
- 4) употреба уз велики ризик-четврти степен.

Класификација у одређене степене ризика врши се на основу предузетих мера сигурности у складу са условима прописаним овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Министар прописује критеријуме за класификацију ризика, мере за случај инцидента, начин руковања са ГМО, начин поступања са насталим отпадом и друге услове за употребу код одређеног степена ризика.

Одузимање дозволе

Члан 20.

За употребу у затвореним системима може се привремено одузети дозвола ако подносилац пријаве престане да испуњава један или више услова из чл. 18. и 19. овог закона.

О привременом одузимању дозволе министар доноси решење и прописује рок за отклањање недостатака због којих се привремено одузима дозвола, а који не може бити дужи од 60 дана од дана достављања решења.

Дозвола за употребу у затвореним системима одузеће се трајно ако подносилац пријаве у року који је одређен актом о привременом одузимању дозволе из става 2. овог члана не отклони недостатке због којих је дозвола привремено одузета.

О трајном одузимању дозволе министар доноси решење.
Решење министра је коначно.

2. Услови за намерно увођење у животну средину

Прекогранични промет ЛМО

Члан 21.

За сваки прекогранични промет ЛМО за намерно увођење у животну средину ради извођења огледа, демонстрационих огледа и развоја нових варијетета примењују се све обавезе које се по Картагенском протоколу о

биолошкој заштити уз Конвенцију о биолошкој разноврсности односе на први прекогранични промет ради намерног увођења у животну средину.

План надзора и план мера за случај инцидента

Члан 22.

Подносилац пријаве за намерно увођење у животну средину дужан је да, поред података из члана 9. став 2. овог закона, уз пријаву достави план надзора и план мера за случај инцидента.

План надзора обухвата и начин поступања са отпадом.

Министар прописује методологију за израду процене ризика за намерно увођење у животну средину, њену садржину, као и начин израде плана надзора и плана мера за случај инцидента.

Подаци, односно резултати намерног увођења у животну средину другог подносиоца

Члан 23.

Подносилац пријаве може се у пријави позвати на податке или резултате намерног увођења у животну средину које је Министарству поднео други подносилац, ако је подносилац пријаве прибавио писмену сагласност другог подносиоца.

Дужност подносиоца пријаве

Члан 24.

У случају када је подносиоцу пријаве доступан податак о било којој измени или ненамерној промени ГМО за време док Министарство разматра пријаву или после давања одобрења за намерно увођење у животну средину, а такав податак може да има утицај на процењени ризик за здравље људи и животну средину, подносилац пријаве је дужан да:

- 1) предузме неопходне мере за заштиту здравља људи и животне средине;
- 2) обавести Министарство о новим подацима који могу утицати на процењени ризик за здравље људи и животну средину;
- 3) прилагоди мере наведене у пријави, односно одобрењу у циљу заштите здравља људи и животне средине.

Ако Министарству постане доступан податак о било којој измени или ненамерној промени ГМО који може да има значајан утицај на процену ризика за здравље људи и животну средину, Министарство ће тај податак учинити доступним јавности и наложити подносиоцу пријаве да:

- 1) обустави намерно увођење у животну средину;
- 2) прекине намерно увођење у животну средину док не прилагоди услове за намерно увођење у животну средину.

Издавање једног одобрења

Члан 25.

Подносиоцу пријаве може се издавањем једног одобрења дозволити намерно увођење у животну средину на истом месту или на различитим местима за исту намену.

Извештај о резултатима намерног увођења
у животну средину

Члан 26.

У току и по завршетку намерног увођења у животну средину, у роковима утврђеним у одобрењу, стваралац, корисник, односно овлашћени заступник у Републици Србији дужан је да поднесе Министарству извештај о резултатима намерног увођења у животну средину у писменој или електронској форми.

Министар прописује садржину и образац извештаја о резултатима намерног увођења у животну средину.

IV. УСЛОВИ ЗА СТАВЉАЊЕ У ПРОМЕТ, ОДНОСНО ЗА ПРОВОЗ
ГМО И ПРОИЗВОДА ОД ГМОСтављање први пут у промет, односно провоз
ГМО или производа од ГМО

Члан 27.

Подносилац пријаве који први пут ставља у промет, односно провози ГМО или производ од ГМО дужан је да прибави одобрење за стављање у промет, односно за провоз.

Подносилац пријаве за стављање у промет, односно за провоз дужан је да, поред података из члана 9. став 2. овог закона, уз пријаву достави и техничку документацију која прати ГМО и производ од ГМО.

Подносилац пријаве може да се позове у пријави на податке које је Министарству поднео други подносилац само ако је прибавио писмену сагласност другог подносиоца.

Подносилац пријаве дужан је да за сваку употребу ГМО или производа од ГМО која је другачија од одобрене поднесе Министарству пријаву ради добијања одобрења за стављање у промет, односно за провоз.

Подносилац пријаве дужан је да обавести Министарство када увози, односно извози одобрен ГМО или производ од ГМО, у складу са овим законом и другим прописима.

Министар прописује методологију за израду процене ризика за стављање у промет, односно за провоз, начин израде плана надзора, садржину техничке документације која прати ГМО и производе од ГМО, услове

мониторинга и начин паковања производа при стављању у промет, односно провоз.

Обележавање

Члан 28.

ГМО или производ од ГМО за који је издато одобрење за стављање у промет, односно за провоз мора да се обележи читком и видном ознаком која указује на то да се ради о ГМО или производу од ГМО, као и да садржи јединствен идентификациони код.

Министар прописује начин обележавања ГМО и производа од ГМО.

Производ који не мора бити обележен

Члан 29.

Производ који има у траговима ГМО са списка одобрених ГМО и производа од ГМО из члана 38. овог закона, али не више од прага прописаног актом министра из члана 28. став 2. овог закона, а та контаминација је ненамерна и технолошки неизбежна, не мора бити обележен.

Производ од ГМО који није ЛМО и који има у траговима ГМО чије је стављање у промет одобрено у земљама Европске уније, али не више од прага прописаног актом министра из члана 28. став 2. овог закона, а та контаминација је ненамерна и технолошки неизбежна, не мора бити обележен.

Следљивост

Члан 30.

Корисник који ставља у промет ГМО или производ од ГМО дужан је да обезбеди лицу које преузима ГМО или производ од ГМО, а у складу са следљивошћу, у писменој форми следеће податке:

- 1) за производ који садржи, односно састоји се од ГМО:
 - информацију да производ или неки његови састојци садрже, односно састоје се од ГМО;
 - јединствени идентификациони код, односно кодове за ГМО које производ садржи, односно од којих се састоји;
- 2) за производ који је добијен од ГМО:
 - ознаку сваког од састојака хране који су произведени од ГМО;
 - ознаку сваке од компоненти хране за животиње или адитива произведених од ГМО;
 - ознаку да је производ добијен од ГМО ако не постоји листа састојака производа.

Приликом стављања у промет продавац је дужан да кориснику достави документацију са подацима из става 1. овог члана.

Корисник који ставља у промет ГМО или производ од ГМО дужан је да води евиденцију о лицима од којих је набављен ГМО или производ од ГМО и лицима којима је ГМО или производ од ГМО доступан, осим потрошача.

Корисник је дужан да омогући праћење и идентификацију ГМО и производа од ГМО у року од пет година од дана стављања производа у промет.

*Није одобрено
ГМО*

ГМО

Обележити

V. РУКОВАЊЕ, ПРЕВОЗ И ПАКОВАЊЕ ГМО ИЛИ ПРОИЗВОДА ОД ГМО

Садржина пратеће документације
приликом сваког руковања, превоза и паковања

Члан 31.

Приликом сваког руковања, превоза и паковања ГМО или производа од ГМО пратећа документација мора да садржи податке који јасно указују да се ради о ГМО или производу од ГМО који је намењен:

1) за употребу у затвореним системима: услове и захтеве за сигурно руковање, складиштење, превоз и употребу, место за прибављање информација, укључујући име и адресу појединца, односно установе којој је поверен ГМО;

2) за намерно увођење у животну средину: идентитет и одговарајуће карактеристике, услове за сигурно руковање, складиштење, превоз и коришћење, као и место за прибављање информација;

3) за стављање у промет: назнаку да није намењен за намерно увођење у животну средину и навести место за прибављање информација.

Министар прописује услове за руковање, превоз и паковање ГМО и производа од ГМО.

Поступање са отпадом

Члан 32.

Стваралац, корисник, односно овлашћени заступник у Републици Србији дужан је да на прописан начин поступа са отпадом који садржи, састоји се или је добијен од ГМО, као и да отпад који је настао употребом ГМО уништи тако да ГМО више не буде способан за размножавање и пренос генетичког материјала на друге организме.

Одговорност за штету

Члан 33.

Стваралац, корисник, односно овлашћени заступник у Републици Србији одговоран је за штету која је настала његовом директном, односно индиректном активношћу везаном за ГМО или производ од ГМО којом се проузрокују штетне последице за здравље људи и животну средину, у складу са овим законом и другим прописима.

радије како би

ја - предузети све

VI. РЕГИСТАР ГМО И ПРОИЗВОДА ОД ГМО И РЕГИСТАР ДОЗВОЛА

1. Регистар ГМО и производа од ГМО

Упис у Регистар

Члан 34.

У Регистар ГМО и производа од ГМО уписује се ГМО и производ од ГМО за који је издато одобрење за намерно увођење у животну средину, за стављање у промет, односно за провоз (у даљем тексту: Регистар).

Подаци из Регистра су јавни.

Регистар води Министарство у електронској форми и може се повезивати са другим базама и регистрима Министарства.

У Регистар се не могу уписати подаци који су, у складу са овим законом, означени као поверљиви или који уживају заштиту у складу са посебним прописима.

Министар прописује садржину и начин вођења Регистра.

Брисање из Регистра

Члан 35.

ГМО или производ од ГМО брише се из Регистра ако истекне време утврђено у решењу за намерно увођење у животну средину, за стављање у промет, односно за провоз.

Министар доноси решење о брисању из Регистра.

Решење министра из става 2. овог члана је коначно.

2. Регистар дозвола

Упис у Регистар дозвола

Члан 36.

У Регистар дозвола уписују се правна лица која су добила дозволу за употребу у затвореним системима.

Подаци из Регистра дозвола су јавни.

Регистар дозвола води Министарство у електронској форми и може се повезивати са другим базама и регистрима Министарства.

Министар прописује садржину и начин вођења Регистра дозвола.

Брисање из Регистра дозвола

Члан 37.

Правно лице брише се из Регистра дозвола:

1) ако се утврди да не испуњава услове прописане за добијање решења којим се одобрава употреба у затвореним системима, за намерно увођење у животну средину, за стављање у промет, односно за провоз;

2) ако не поступа у складу са прописаним условима из решења.

Do not put in APP

Списак ГМО и производа од ГМО
и списак дозвола правних лица

Члан 38.

Министар утврђује списак ГМО и производа од ГМО за који је издато одобрење за намерно увођење у животну средину, за стављање у промет, односно за провоз и списак праних лица која су добила дозволу за употребу у затвореним системима који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

VII. НАДЗОР

Управни и инспекцијски надзор

Члан 39.

Надзор над радом овлашћене лабораторије у вршењу поверених послова испитивања ГМО или производа од ГМО врши Министарство, у складу са прописима којима се уређује државна управа.

Инспекцијски надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона Министарство врши преко фитосанитарних и ветеринарских инспектора.

Права и дужност фитосанитарног инспектора

Члан 40.

У вршењу послова инспекцијског надзора фитосанитарни инспектор има право и дужност да:

- 1) проверава употребу у затвореним системима, намерно увођење у животну средину, стављање у промет, односно провоз за које је дато одобрење;
- 2) проверава да ли овлашћена лабораторија испуњава услове за испитивање ГМО или производа од ГМО;
- 3) проверава мере сигурности приликом намерног увођења у животну средину;
- 4) проверава спровођење плана надзора и плана мера приликом намерног увођења у животну средину и стављања у промет;
- 5) проверава обележавање ГМО или производа од ГМО;
- 6) проверава начин вођења евиденције и прописане документације;
- 7) узима узорке за испитивање ГМО или производа од ГМО без накнаде, ради утврђивања испуњености услова прописаних овим законом.
- 8) узима узорке ради утврђивања присуства недозвољених ГМО или производа од ГМО;
- 9) проверава поступање са отпадом који садржи, састоји се или је добијен од ГМО.

Мере које налаже фитосанитарни инспектор

Члан 41.

У вршењу послова из члана 40. овог закона фитосанитарни инспектор може да:

1) забрани употребу у затвореним системима, намерно увођење у животну средину, стављање у промет, односно провоз ГМО или производа од ГМО која се врше без одобрења Министарства;

2) нареди хитне мере ради заштите здравља људи и животне средине, као и ради смањења штете која је настала због обављања недозвољених делатности;

3) нареди обележавање ГМО или производа од ГМО;

4) нареди уништавање недозвољених ГМО или производа од ГМО;

5) нареди уништавање отпада насталог употребом ГМО;

6) нареди предузимање и других мера на основу овлашћења из овог

закона.

Мере из става 1. овог члана фитосанитарни инспектор налаже решењем.

Права и дужности ветеринарског инспектора

Члан 42.

У вршењу послова инспекцијског надзора ветеринарски инспектор има право и дужност да:

1) проверава стављање у промет, односно провоз ГМО или производа од ГМО;

2) проверава спровођење плана надзора приликом стављања у промет;

3) узима узорке за испитивање ГМО или производа од ГМО ради утврђивања испуњености услова прописаних овим законом;

4) узима узорке ради утврђивања присуства недозвољених ГМО или производа од ГМО;

5) проверава обележавање ГМО или производа од ГМО;

6) проверава начин вођења евиденције и прописане документације;

7) проверава поступање са отпадом који садржи, састоји се или је добијен од ГМО.

Мере које налаже ветеринарски инспектор

Члан 43.

У вршењу послова из члана 42. овог закона ветеринарски инспектор може да:

1) забрани стављање у промет, односно провоз ГМО или производа од ГМО који се врши без одобрења Министарства;

2) нареди обележавање ГМО или производа од ГМО;

3) нареди уништавање недозвољених ГМО или производа од ГМО;

4) нареди уништавање отпада насталог употребом ГМО;

5) нареди предузимање и других мера на основу овлашћења из овог закона.

Мере из става 1. овог члана ветеринарски инспектор налаже решењем.

Надлежност за решавање по жалби

Члан 44.

На решење фитосанитарног и ветеринарског инспектора може се изјавити жалба министру у року од осам дана од дана достављања решења .

Жалба не одлаже извршење решења.

*Да ово R и наведеном у року не
Зале одн
ИЗВРШЕ наложено
мера.*

Испитивање и трошкови испитавања

Члан 45.

Ако постоји сумња да се ГМО или производ од ГМО употребљава супротно одредбама овог закона фитосанитарни, односно ветеринарски инспектор затражиће од ствараоца, корисника или овлашћеног заступника у Републици Србији одговарајуће одобрење.

Ако стваралац, корисник или овлашћени заступник у Републици Србији нема одговарајуће одобрење фитосанитарни, односно ветеринарски инспектор ће забранити или ставити под надзор употребу у затвореним системима, намерно увођење у животну средину, стављање у промет, односно провоз или одлагање у животну средину ГМО или производа од ГМО, а узорак ГМО или производа од ГМО доставити на анализу овлашћеној лабораторији.

Ако се анализом утврди да се ради о недозвољеном ГМО или производу од ГМО фитосанитарни, односно ветеринарски инспектор доноси решење којим забрањује употребу у затвореним системима, за намерно увођење у животну средину, за стављање у промет, односно за провоз или одлагање у животну средину, а узети узорак, односно заплењени ГМО или производ од ГМО трајно уништава.

Трошкови анализе и уништавања, као и привременог одлагања и чувања недозвољеног ГМО или производа од ГМО сноси стваралац, корисник, односно овлашћени заступник у Републици Србији.

Трошкове испитивања по налогу инспектора сноси подносилац пријаве.

Накнаде

Члан 46.

За поступак разматрања пријаве за употребу у затвореним системима, за намерно увођење у животну средину, за стављање у промет, односно за провоз подносилац пријаве плаћа накнаду Министарству

Средства остварена од накнаде из става 1. овог члана приход су буџета Републике Србије. —

Висину накнаде из става 1. овог члана утврђује Влада.

VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Кривично дело

Члан 47.

Ко противно одредбама овог закона започне да употребљава ГМО или производ од ГМО у затвореним системима, намерно уводи у животну средину, ставља у промет, односно провоз или одлаже у животну средину, а није добио одобрење Министарства казниће се за кривично дело затвором до три године. ~~и новчаном казном~~

ГМО или производ од ГМО из става 1. овог члана одузеће се и уништити о трошку лица које је извршило кривично дело.

2. Привредни преступ

Члан 48.

Новчаном казном од 500.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако започне да употребљава ГМО или производ од ГМО у затвореним системима, намерно уводи у животну средину, стави у промет, односно провоз или одлаже у животну средину, а није добило одобрење Министарства, у складу са овим законом. *мање казниће*

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

За радње из става 1. овог члана, поред новчане казне, може се изречи и заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу, односно заштитна мера забране одговорном лицу да врши одређене дужности у трајању од шест месеци до седам година.

ГМО или производ од ГМО из става 1. овог члана одузеће се и уништити о трошку лица које је извршило привредни преступ.

3. Прекршај правног лица

Члан 49.

Новчаном казном од 200.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако:

1) не чува поверљиве податке 10 година од дана подношења пријаве (члан 11. став 2);

2) користи податке из једне пријаве о спроведеним експериментима за процену ризика у другим пријавама без писменог одобрења власника података у року од 10 година од дана када је експеримент изведен (члан 11. став 4);

3) се представља као овлашћена лабораторија, а не испуњава прописане услове или је овлашћење добила на основу нетачних и неистинитих података (члан 12);

4) овлашћена лабораторија после извршеног испитивања не сачини извештај и не достави га Министарству (члан 13. став 2);

5) овлашћена лабораторија не чува податке који су означени као поверљиви и резултате који су добијени на основу испитивања и контроле (члан 13. став 3);

- 6) не поднесе пријаву за обнављање одобрења у прописаном року (члан 16. став 1);
- 7) спроводи употребу у затвореним системима, а нема дозволу за одређени степен ризика (члан 18);
- 8) уз пријаву за намерно увођење у животну средину не достави план надзора и план мера за случај инцидента (члан 22. став 1);
- 9) не пријави Министарству податак о било којој измени или ненамерној промени ГМО док Министарство разматра пријаву или после давања одобрења за намерно увођење у животну средину (члан 24. став 1);
- 10) не поднесе Министарству извештај о резултатима намерног увођења у животну средину у писменој или електронској форми (члан 26. став 1);
- 11) ставља у промет, односно провози ГМО или производ од ГМО без одобрења за стављање у промет, односно за провоз (члан 27. став 1);
- 12) уз пријаву за стављање у промет, односно провоз не достави техничку документацију која прати ГМО и производ од ГМО (члан 27. став 2);
- 13) не поднесе Министарству пријаву ради добијања одобрења за стављање у промет, односно за провоз за сваку употребу ГМО или производа од ГМО која је другачија од одобрене (члан 27. став 4);
- 14) не обавести Министарство када увози, односно извози одобрен ГМО и производ од ГМО (члан 27. став 5);
- 15) не обележи читком и видном ознаком ГМО или производ од ГМО и ако не садржи јединствени идентификациони код (члан 28. став 1);
- 16) не обезбеди податке лицу које преузима ГМО или производ од ГМО у складу са чланом 30. став 1. овог закона;
- 17) не води евиденцију о лицима од којих је набављен ГМО или производ од ГМО и лицима којима је ГМО или производ од ГМО доступан (члан 30. став 3);
- 18) не омогући праћење и идентификацију ГМО и производа од ГМО у року од пет година од дана стављања производа у промет (члан 30. став 4);
- 19) пратећа документација приликом сваког руковања, превоза и паковања ГМО или производа од ГМО не садржи податке из члана 31. став 1. овог закона;
- 20) не поступа и не уништава отпад настао употребом ГМО на прописан начин (члан 32).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

4. Прекршај предузетника

Члан 50.

Новчаном казном од 250.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник, ако:

- 1) поверљиве податке не чува 10 година од дана подношења пријаве (члан 11. став 2);
- 2) користи податке из једне пријаве о спроведеним експериментима за процену ризика у другим пријавама без писменог одобрења власника података у року од 10 година од дана када је експеримент изведен (члан 11. став 4);

3) не поднесе пријаву за обнављање одобрења у прописаном року (члан 16. став 1);

4) спроводи употребу у затвореним системима, а нема дозволу за одређени степен ризика (члан 18);

5) уз пријаву за намерно увођење у животну средину не достави план надзора и план мера за случај инцидента (члан 22. став 1);

6) не пријави Министарству податаке о било којој измени или ненамерној промени ГМО док Министарство разматра пријаву или после давања одобрења (члан 24. став 1);

7) не поднесе Министарству извештај о резултатима намерног увођења у животну средину у писменој или електронској форми (члан 26. став 1);

9) ставља у промет, односно провози ГМО или производ од ГМО без одобрења за стављање у промет, односно за провоз (члан 27. став 1);

10) уз пријаву за стављање у промет, односно провоз не достави техничку документацију која прати ГМО и производ од ГМО (члан 27. став 2);

11) не поднесе Министарству пријаву ради добијања одобрења за стављање у промет, односно за провоз за сваку употребу ГМО или производа од ГМО која је другачија од одобрене (члан 27. став 4);

12) не обавести Министарство када увози, односно извози одобрен ГМО и производ од ГМО (члан 27. став 5);

13) не означи ГМО или производ од ГМО читком и видном ознаком и јединственим идентификационим кодом (члан 28. став 1);

14) не обезбеди податке лицу које преузима ГМО или производ од ГМО у складу са чланом 30. став 1. овог закона;

15) не води евиденцију о лицима од којих је набављен ГМО или производ од ГМО и лицима којима је ГМО или производ од ГМО доступан (члан 30. став 3);

16) не омогући праћење и идентификацију ГМО и производа од ГМО у року од пет година од дана стављања производа у промет (члан 30. став 4);

17) пратећа документација приликом сваког руковања, превоза и паковања ГМО или производа од ГМО не садржи податке из члана 31. став 1. овог закона;

18) не поступа и не уништава отпад настао употребом ГМО на прописан начин (члан 32).

5. Прекршај физичког лица

Члан 51.

Новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако:

1) спроводи намерно увођење у животну средину, а није добило одобрење (члан 8);

2) се не придржава плана мера за случај инцидента (члан 22. став 1);

3) први пут ставља у промет, односно провози ГМО или производ од ГМО без одобрења за стављање у промет, односно за провоз (члан 27. став 1);

4) у руковању, превозу и паковању пратећа документација не садржи податке из члана 31. став 1. овог закона;

5) не поступа и не уништава отпад настао употребом ГМО на прописан начин (члан 32).

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за усклађивање пословања

Члан 52.

Корисник је дужан да своје пословање усклади са одредбама овог закона најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Примена подзаконских аката

Члан 53.

Прописи који се доносе на основу овлашћења из овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи донети на основу Закона о генетички модификованим организмима („Службени лист СРЈ”, број 21/01 и „Службени гласник РС”, број 101/05-др.закон), ако нису у супротности са овим законом.

*јер та ако једи да
ли је ратна ратина*

Престанак важења ранијег закона

Члан 54.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о генетички модификованим организмима („Службени лист СРЈ”, број 21/01 и „Службени гласник РС”, број 101/05-др.закон).

Ступање на снагу закона

Члан 55.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.